

KIRSAL KALKINMA

“Kırsal Kalkınma Yaklaşımları”

Dr. Öğr. Üyesi Çağatay YILDIRIM

2024

DERS PLANI

1. Kırsal Kalkınma
2. Kırsal Kalkınma Yaklaşımları
3. Bazı Ülkelerde Kırsal Kalkınma Uygulamaları

1. KIRSAL KALKINMA

- Kırsal alanda yaşayan ve geçimini tarım sektöründen veya benzer kırsal mesleklerden sağlayan birey ve toplulukların,
 - İnsanca yaşam koşullarına kavuşturulması için onlarda **önce** bu yönde bir gereksinim duygusu oluşturmak,
 - **Sonrada** bu duygu yönünde çaba harcamaları için onlara maddi ve manevi açıdan yardım yapılması ile demokratik yoldan bu toplulukların kalkınmalarını sağlama uğraşı

Kırsal Kalkınma Politikaları (1)

Ana amaç

- Dünyada geri kalmış toplum veya toplulukların tarımsal, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda kendi kendilerine yardım ve dışarıdan destek yöntemi ile kalkınmalarının sağlanması
- **Temel ilke:** bütüncül yaklaşım, toplumsal refah, toplumsal hareketlilik, eşitlik - adalet, iyileşme - değişim - dönüşüm

Kırsal Kalkınma Politikaları (2)

Alt Amaçları

- **Ekonomik amaçlar:** İnsanın daha çok fakat sorumlu harcamada bulunması ve gereksinimlerini daha iyi karşılayabilmesinin sağlanması
- **Sosyal amaçlar:** İlişkilerin daha düzenli, yaşamın daha anlamlı olmasının ve doğal çevreye karşı saygı ve duyarlılığın sağlanması
- **Örgütsel amaçlar:** İnsanların planlı, programlı hareket etmesinin ve belirgin bir davranış sergilemesinin sağlanması

2. KIRSAL KALKINMA YAKLAŞIMLARI

- Entegre Kırsal Kalkınma Yaklaşımı
- Hızlı Kırsal Değerlendirme Yaklaşımı
- Katılımcı Kırsal Değerlendirme Yaklaşımı
- Endojen Kırsal Kalkınma Yaklaşımı

1. Entegre Kırsal Kalkınma Yaklaşımı (1)

- Uzun zaman dilimini kapsar
- Üreticiler üzerindeki etkilerin ölçümü amacıyla genellikle anket ve mülakat yöntemleri kullanılır
- Yukarıdan-aşağıya yönetim anlayışı benimsenir
- Katılımcılık içermez
- Çok boyutlu değildir
- Yerel bilgiye yeterince önem verilmez

1. Entegre Kırsal Kalkınma Yaklaşımı (2)

- Sadece verimlilik artışı ve alt yapı hizmetlerinde iyileştirmeler yapılmasının, başarı için yeterli olmayışından dolayı geliştirilmiştir
- İlgili sektörlerde sosyal ve fiziksel çevreyle ilgili önlemlerin eş zamanlı olarak ve uyum içerisinde uygulanmasının zorunluluğunu vurgulayan bir yaklaşımdır

2. Hızlı Kırsal Değerlendirme Yaklaşımı (1)

- Fayda - maliyet oranını göz önüne alır
- Çabuk uygulanır
- Sosyal ve teknik bilimleri bünyesinde barındırır
- Gerekenden daha fazla bilgi toplanmamasını savunur
- Köylerdeki yerel bilginin önemini vurgular

2. Hızlı Kırsal Değerlendirme Yaklaşımı (2)

- Yaklaşımın ortaya çıkmasındaki en büyük etken uzun süren anket ve mülakat çalışmaları ile maliyet ve zaman unsurunun artması ve sonuçlara çabuk ulaşılamaması
- Kırsal kalkınma planlarında belirlenen amaçlara yönelik gerçekleştirilen proje faaliyetlerine çiftçilerin de katılımı sağlanarak, yeniliklerin benimsenmesi sürecinin kısaltılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması hedeflenmiştir

3. Katılımcı Kırsal Değerlendirme Yaklaşımı (1)

- 1980'ler ve 1990'larda uygulanmaya başlanmıştır
- Yerel halkın, büyük bir aile gibi paylaşım yeteneğinde olması için yaklaşım ve yöntemler geliştirilmesi
- Yaşam koşullarına ilişkin bilgilerini arttırması, analiz etmesi, çalışmaları planlaması ve eyleme koyması

3. Katılımcı Kırsal Değerlendirme Yaklaşımı (2)

- Katılımcılığın önem kazanması proje uygulanan insanların pasif katılımcılar olmaktan ziyade, projelerin planlanması ve uygulanması aşamasında yerel karar organları olarak başvurulması açısından önemli
- Yerel bilgi ve olaylara karşı yerel çözümler bulunması açısından kırsal ailelere inisiyatif sağlanır

Katılım

- İnsanların kendi düşüncelerine göre inisiyatif aldıkları ve üzerinde denetimi bulunan araçları, kurumları ve mekanizmaları kullandıkları aktif bir süreç
 - sürdürülebilirliği de beraberinde getirmeli
 - Katılım süreçlerinde hedef grup çalışmaları benimsemeli
 - Uygulama yerinde bunun için örgütlenme sağlanmalı
- BM'ye göre **katılım**; karar alma süreçlerinde halkın çeşitli düzeylerde etkin olarak yer alması

Katılımcılık

- Mevcut durumun analizi ve kalkınma faaliyetlerinin planlanması, uygulanması, ve değerlendirilmesinde yerel nüfusun yol gösterici olduğu, yerel nüfus ve kalkınma uzmanları arasındaki iletişim süreci

4. Endojen Kırsal Kalkınma Yaklaşımı (1)

- Çevrenin korunması ve sürdürülebilir sosyal kalkınma temeline dayanan ve yaşam standartlarında niceliksel ilerlemenin sağlanması
- Temel özelliği;
 - çabuk uygulanabilmesi
 - sosyal bilimlere de yer vermesi

4. Endojen Kırsal Kalkınma Yaklaşımı (2)

- 1990'lı yıllardan günümüze kadar uygulanan Endojen Kırsal Kalkınma yaklaşımı;
- Çevresel boyutlara önem verilmesi konusunda önceki yaklaşımların eksikliğini gidermiş
- Küresel girdilerin yerel üreticilere ulaştırılması amaçlanmıştır

3. BAZI ÜLKELERDE KIRSAL KALKINMA UYGULAMALARI

- Gelişmiş ülke örnekleri
- Gelişmekte olan ülke örnekleri
- Az gelişmiş ülke örnekleri

1. Gelişmiş Ülke Örnekleri

Ülkeler	Amaç	Yöntem
ABD	Yaşam standartlarının yükseltilmesi, İş imkanlarının yaratılması, Alt yapının kurulması	Yerel bazlı, Bölgesel rekabete dayalı, Çevreye duyarlı
AB	Yoksulluğun azaltılması, Açık Pazar , Sürdürülebilirlik	Alana dayalı, Çok boyutlu, Entegre
İSRAİL	Tarımsal nüfusun azaltılması, Yoksulluğun azaltılması	Katılımcı, Kooperatifleşmeye dayanan, Entegre

- Ortak amaç; kırsal kesimin refah seviyelerinin yükseltilmesi, sürdürülebilirliğin sağlanması

2. Gelişmekte Olan Ülke Örnekleri

Ülkeler	Amaç	Yöntem
Latin Amerika	Yaşam standartlarının yükseltilmesi, Yoksulluğun azaltılması	Bölgesel rekabet, Ürün fiyatlandırma
Hindistan	Ekonomik yeterlilik, Yerel bilgiyi korumak	Katılımcı, Tarımda makineleşme

3. Az Gelişmiş Ülke Örnekleri

ÜLKELER	AMAÇ	YÖNTEM
Kuzey Afrika	Yoksulluğun azaltılması, Açlıkla savaş, Yaşam koşullarının iyileştirilmesi	Hayvansal üretim artışı, Pazara entegrasyon
Vietnam	Verimlilik artışı, Sosyal kalkınma, Yaşam standartlarını yükseltmek	Bilimsel gelişme, Uluslararası iş birliği

